

ESCÒCIA I LA DRETA ANGLESA

Vicenç Navarro

Catedràtic de Ciències Polítiques i Polítiques Públiques

Universitat Pompeu Fabra

11 de setembre de 2014

Stephen Castle, corresponsal del New York Times a Escòcia, ha escrit un article sobre l'evolució del comportament electoral d'Escòcia ("The chasm tilting scots toward independence", 17/08/14) que dóna una visió sobre la situació política d'aquell país molt diferent de la que apareix en els principals mitjans d'informació a Catalunya i a Espanya. Segons Castle, la creixent marea pro independència a Escòcia no té tant a veure amb un augment del nacionalisme escocès com amb una dretanització de la cultura política anglesa que hauria anat creant un rebuig cada dia més gran de la població escocesa, atès que, en general -i sempre segons Castle-, se situa més a l'esquerra que la d'Anglaterra.

Les dades que Castle aporta a favor de les seves tesis són molt interessants. Subratlla que, als anys cinquanta, el Partit Conservador aconseguia gairebé la meitat dels parlamentaris que havien de representar Escòcia al Parlament Britànic. Avui, però, el Partit Conservador té només un membre escocès del Parlament Britànic. A Escòcia es diu, de broma, que és més fàcil trobar un ós panda gegant al país que un membre del Partit Conservador Escocès al Parlament Britànic. Al Zoo d'Edimburg hi ha dos óssos panda gegants. Al Parlament Britànic hi ha un escocès de dretes.

La dretanització del Partit Conservador, accentuada amb la victòria de la Sra. Thatcher, va suposar la fi de la presència del Partit Conservador a Escòcia. Del 1979 al 1992, dos anys després que dimitís la Sra. Thatcher, el beneficiari d'aquest rebuig va ser el Partit Laborista. Però el govern Blair, amb la seva adaptació a les polítiques neoliberals iniciades per la Sra. Thatcher, va anar perdent suport davant d'un Partit Nacional Escocès que es va anar situant més a l'esquerra que ell. En realitat, la dretanització dels grans partits -el conservador i el laborista, denunciats per un dirigent del Partit Nacional Escocès per la seva "enorme complaença" amb la situació econòmica i social escocesa- ha sigut àmpliament rebutjada a Escòcia, cosa que ha creat una polarització de les cultures polítiques dominants als dos costats de la frontera. Al sud s'hi situa l'anglesa, conservadora i neoliberal, i al nord l'escocesa, socialdemòcrata. Avui,

sota el govern nacionalista escocès, els serveis públics escocesos són més complets i generosos que els anglesos: per exemple, els serveis domiciliaris públics són més amplis, tenen més cobertura i requereixen dels usuaris un pagament més baix que a Anglaterra. El mateix passa amb les receptes farmacèutiques, les matrícules universitàries i el preu del transport per als pensionistes. El Partit Nacional Escocès (SNP) també ha proposat eliminar les armes nuclears, elevar el salari mínim corregint-lo amb la inflació i una gran expansió de les escoles bressol per a tota la població i tot el territori.

L'SNP és un partit de clar tall socialdemòcrata els membres del qual són titllats amb desdeny de "socialdemòcrates tradicionals" (una manera amable de dir que estan antiquats) pel corrent blairista del Partit Laborista. Doncs bé, el Partit Nacional Escocès està guanyant elecció rere elecció mentre el modernitzat Partit Laborista encara intenta recuperar-se. El gran mèrit de l'SNP ha sigut entendre que l'objectiu del nacionalisme escocès no només és mantenir la identitat escocesa, sinó també augmentar el benestar i la qualitat de vida de les classes populars, un objectiu difícil -si no impossible- d'aconseguir a través de polítiques conservadores i neoliberals (com les que, per cert, s'estan duent a terme a Catalunya). Avui l'SNP és l'únic partit que situa sense cap vergonya la classe treballadora en l'eix de la mobilització popular, tot presentant l'establishment britànic com a insensible tant amb la identitat escocesa com amb les necessitats de

les classes populars. En realitat, l'SNP accentua en el seu discurs més la segona qüestió que la primera.

D'aquí una setmana se celebrarà el referèndum. Segons l'articulista del *New York Times*, és probable que els secessionistes perdin, en part a causa de la por i la inseguretat generades per les moltes incerteses de la independència escocesa, que els partits conservadors i laboristes han presentat durant la campanya electoral com un desastre a través d'insinuacions i amb la seva constant promoció. Ara bé, com indicava una persona que ha sigut votant laborista tota la vida però que votarà per la secessió, el procés de rebuig de l'estat anglès continuarà, perquè l'establishment britànic no canviarà, i tard o d'hora la secessió tindrà lloc.

Les semblances i diferències amb Catalunya i Espanya

No cal ni dir que cada país és diferent i les diferències entre Escòcia i Catalunya són enormes. La història i la cultura respectives són molt diferents. Ara bé, també hi ha semblances. I una semblança és l'enorme rebuig cap a l'estat central, l'estat espanyol, que no només correspon a motivacions identitàries (que existeixen i són importants) sinó també (i d'una manera creixent) a l'orientació conservadora i neoliberal de l'estat espanyol, percebut com un instrument dels interessos financers i econòmics del gran capital tant

europèu com espanyol (inclòs el català). En realitat, al 20% d'independentistes que existeixen a Catalunya s'hi ha sumat un 20% més format per catalans que se senten espanyols però que no creuen que l'estat espanyol acabi conjugant una sensibilitat plurinacional amb un canvi profund cap al compromís amb un estat autènticament democràtic, solidari i amb justícia social. És sorprenent que aquesta realitat continuï sense entendre-la els establishments dels dos costats de l'Ebre.